

Försvarsdepartementet

Fö2023/01478

Yttrande

Stockholm 2023-12-12

En modell för svensk försörjningsberedskap (SOU 2023:50)

Svensk Försäkring uppskattar möjligheten att yttra sig över betänkandet *En modell för svensk försörjningsberedskap*.

Svensk Försäkring välkomnar utredningens förslag till en modell för svensk försörjningsberedskap. Finansiella tjänster, där försäkringsverksamhet ingår, är ett område som är av stor betydelse för totalförsvarets förmåga. Det är från den utgångspunkten positivt att utredningen föreslår att den finansiella sektorn omfattas av den modell som föreslås.

Svensk Försäkring anser i likhet med utredningen att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap bör ansvara för den beskrivna samordningsfunktionen för försörjningsberedskapen samt ansvara för att inrätta ett försörjningsberedskapsråd. Även om uppdraget kommer att innebära behov av ett större resurstillskott finns det klara samordningsfördelar givet att myndigheten redan har det övergripande ansvaret för arbetet med civil beredskap.

Svensk Försäkring tillstyrker förslaget att Finansinspektionen får i uppdrag att genomföra behovs- och försörjningsanalyser inom beredskapssektorn finansiella tjänster. Finansiella tjänster som är av särskild betydelse för totalförsvaret utförs i mycket stor utsträckning av privata aktörer. Uppdraget till Finansinspektionen att genomföra behovs- och försörjningsanalyser kräver därför en omfattande samverkan med de privata aktörer som utför tjänsterna. Vi ser ett behov av en fördjupad analys av förutsättningarna för den informationsinhämtning som myndigheten behöver genomföra för att säkerställa en ändamålsenlig och proportionell utformning.

Utifrån Finansinspektionens sektoransvar enligt förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap pågår för närvarande ett arbete med

att närmare identifiera vilken verksamhet som är samhällsviktig inom den finansiella sektorn. Svensk Försäkring anser att detta arbete bör utgöra en grund för att genomföra försörjnings- och behovsanalyser inom ramen för försörjningsberedskapen. Finansiella tjänster kännetecknas av ett omfattande systemberoende med ett stort antal verksamhetsutövare. För att analysera dessa beroenden, bedöma risker och sårbarheter samt utarbeta förslag till åtgärder för ökad förmåga krävs en omfattande samverkan mellan berörda myndigheter och privata verksamhetsutövare.

Svensk Försäkring vill understryka behovet av att denna form av samverkan utvecklas ytterligare för att etablera en operativt fungerande försörjningsberedskap och ökad förmåga vid höjd beredskap. Det gäller till exempel hur informationsutbyte mellan myndigheter och privata aktörer ska fungera under störda förhållanden och hur lägesbilder ska kunna upprättas och kommuniceras.

Krav på informationssäkerhet och dataskydd vid informationsinhämtning från privata aktörer behöver tydliggöras. I vilken utsträckning berörd verksamhet utgör säkerhetsskyddskänslig verksamhet utifrån säkerhetsskyddslagen behöver närmare analyseras. Det är angeläget att krav på informations- och säkerhetsskydd står i proportion till verksamhetens skyddsbehov och även säkerställer att uppgifter som ur ett konkurrensperspektiv är känsliga är skyddade. Även om sektoransvariga myndigheter ansvarar för dessa bedömningar i första hand, bör den samordnande funktionen ge stöd och ta fram riktlinjer. Myndigheter med sektoransvar bör vidare ansvara för att berörda aktörer inom försörjningsberedskapen utbildas och att rutiner för samverkan övas. Även detta arbete bör knytas till den funktion för krissamordning som sektoransvariga myndigheter enligt beredskapsförordningen ansvarar för.

Svensk Försäkring ser vidare ett behov att tydliggöra förutsättningar för att krigsplacera den personal som utför totalförsvarsviktig verksamhet genom sin anställning hos privata aktörer. Vi noterar att regeringen tillsatt en utredning (Dir. 2023:116) som ska analysera och lämna förslag om hur personalbehoven inom det civila försvaret kan tryggas och hur personal i privat verksamhet på ett ändamålsenligt sätt kan tas i anspråk vid höjd beredskap.

När det gäller finansiella tjänster omnämner utredningen särskilt betalningsverksamhet som en viktig verksamhet för totalförsvaret. Även om betalningstjänsterna är centrala för att upprätthålla tillgången till varor och tjänster, vill Svensk Försäkring framhålla att ett flertal försörjningsområden som utredningen beskriver har beroenden även till andra finansiella tjänster. Vidare har många finansiella tjänster inom områden som till exempel finansiering, betalningar och återförsäkring ett internationellt

beroende som behöver beaktas i samband med genomförandet av behovs- och försörjningsanalyser.

Ett område som har stor betydelse för en fungerande försörjningsberedskap är egendoms- och ansvarsförsäkring inom transportområdet, dvs försäkring av varor, lager, transportmedel och transportörer. Att sådan transportförsäkring kan upprätthållas vid krig eller krigsfara är av avgörande betydelse för att säkerställa en fungerande import och export av nödvändiga varor. Betydelsen av att dessa försäkringstjänster finns tillgängliga vid höjd beredskap framgår vidare av Krigsförsäkringslagens regler där staten genom Krigsförsäkringsnämnden ska kunna försäkra transporter som är av betydelse för folkförsörjningen, totalförsvaret och näringslivet.

Utredningen föreslår att upplysningskyldigheten enligt 2 § lagen (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförvarsplaneringen, även ska omfatta uppgifter om transporter och leverantörer. Svensk Försäkring vill understryka behovet av att information om transporter och leverantörer som är viktiga för totalförsvaret kan användas för att bedöma behovet av försäkring enligt Krigsförsäkringslagen. Det bör framgå av uppdraget till Trafikverket att samverkan ska ske med Krigsförsäkringsnämnden för detta ändamål. Det bör även övervägas att sådan samverkan ska ske i det fall Kommerskollegium enligt utredningens förslag får i uppdrag att analysera åtgärder för att säkerställa handelsflöden.

Svensk Försäkring anser att de finansieringsprinciper som utredningen föreslår är rimliga, där det betonas att staten har det huvudsakliga ansvaret för försörjningsberedskapen. Särskild avgiftsfinansiering av åtgärder bör tillämpas med stor restriktivitet och enbart där det finns en motprestation från statens sida.

I utredningen förekommer flera olika begrepp för att beskriva vilken verksamhet som är av särskild betydelse för samhället, såsom samhällsviktig, totalförsvarsviktig och försörjningsviktig verksamhet. Begreppet *totalförsvarsviktig verksamhet* används frekvent och föreslås även ingå i författningsförslag. Detta begrepp är emellertid inte definierat och det finns olika uppfattningar om vad det omfattar. I utredningen anförs att totalförsvarsviktig verksamhet utgör en delmängd av den verksamhet som är samhällsviktig. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har dock framfört att det finns verksamhet som kan anses vara viktig för totalförsvaret men som inte utgör samhällsviktig verksamhet enligt den definition som för närvarande används i till exempel beredskaps-

förordningen.¹ Det finns därför ett behov av att definiera begreppet totalförsvarsviktig verksamhet närmare, i synnerhet eftersom detta kommer att påverka inriktningen av verksamheten hos berörda myndigheter.

Beträffande begreppet *försörjningsberedskap* avses enligt utredningen "den verksamhet som syftar till att vid fredstida krissituationer och höjd beredskap upprätthålla den försörjning av varor och tjänster som är nödvändig för att trygga befolkningens överlevnad, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna eller bidra till det militära försvarets förmåga." Vidare anförs att "med de viktigaste samhällsfunktionerna avses sådana samhällsfunktioner som ska säkerställas under höjd beredskap". Det är positivt att begreppet försörjningsberedskap definieras. Svensk Försäkring vill dock understryka att det finns behov av ytterligare vägledning för att avgränsa vilka funktioner som är viktigast och därmed ska omfattas av försörjningsberedskapen.

Svensk Försäkring instämmer vidare med utredningen att det finns behov av att precisera planeringsantaganden för försörjningsberedskapen så att berörda aktörer kan utgå från samma antaganden och mål.

Svensk Försäkring

Mats Galvenius

Pär Karlsson

---

¹ Vägledning för att identifiera samhällsviktig verksamhet som kan vara i behov av särskilda beredskapshöjande åtgärder
REMISSVERSION: MSB 2023-13986